

KLAUZURNÍ PRÁCE Z ČESKÉHO JAZYKA

Magisterské studijní programy

Učitelství českého jazyka a literatury pro 2. st. ZŠ

Učitelství českého jazyka a literatury pro SŠ

Učitelství českého jazyka a literatury pro 2. st. ZŠ a SŠ

Zadání

28. srpna 2023

Jméno a příjmení:

Aprobace:

Identifikační číslo:

	počet bodů
Stylistika	
Syntax	
Morfologie	
Lexikologie a tvoření slov	
Fonetika, fonologie a pravopis	
CELKEM	

Celkové hodnocení:

A

B

C

N

Student/-ka byl/-a seznámen/-a s výsledkem KP z ČJ

datum:

podpis:

Text pro NMgr. studium

Doc., Prof., PhDr., MVDr., Ing., Mgr. Dočkáme se i MiŘ?

Už jste zažili pocit, že pozvat si Pata a Mata by bylo levnější? Jak odhadnout, že jste práci dali fachmanovi, a ne nešikovi?

Když řeknete jméno Milan Hansík, má Roman Pommer, viceprezident Hospodářské komory ČR (HK) a šéf Cechu obkladačů, jasno. „Znám ho třicet let, kdysi nám dokonce dělal koupelnu, to je skutečný mistr řemesla,“ říká Pommer na adresu kolegy. Přestože dotyčný nemá na takové mistrovské umění glejt.

O „řemeslnický doktorát“ usilují od devadesátek

Jenže ani Milan Hansík, ani další řemeslníci, kteří ovládají profesi na víc než sto procent a mají navíc vychytané všechny finesy své branže, si mohou nechat říkat „mistře“ jen neformálně. Asi tak, jako když oslovují studenti učňovských oborů vyučujícího.

Příští rok by se snad mohli ti nejlepší zedníci, instalatéři, obkladači, ale i kadeřnice či automechanici a další dočkat toho, že by jim náležel po složení mistrovské zkoušky, pokud ji zvládnou, oficiální titul Mistr řemesla. „Mohl by mít zkratku třeba MiŘ, ale to je v této chvíli vedlejší,“ říká Milan Pommer.

O to, aby státem uznané diplomy náležely lidem ovládajícím perfektně jejich práci a ještě něco navíc, usiluje jak Pommer osobně, tak Hospodářská komora ČR už od devadesátých let. Abychom byli jako v sousedním Německu nebo ve Švýcarsku či na východ od nás, třeba v Chorvatsku. Podle HK by oficiální titul byl pro zákazníky zárukou a vodítkem pro výběr osvědčeného řemeslníka.

1. STYLISTIKA

1. a) Do které funkčněstylové oblasti byste zařadili přiložený text?

b) Do které jeho podoblasti?

c) Jaké slohové postupy se v textu dominantně uplatňují?

d) O jaký slohový útvar se jedná?

2. a) Jak je text členěn z hlediska horizontálního?

b) Uveďte dílčí téma:

předposledního odstavce:

posledního odstavce:

3. Které prostředky vertikálního členění textu a s jakou funkcí se v textu uplatňují?

prostředek:

funkce:

4. V textu se vyskytuje slovo *glejt*, je ovšem v přeneseném významu, než byl jeho původní význam. Tento lexém v původním významu lze z hlediska časových příznaků charakterizovat jako: a) historismus, b) archaismus. Označte správné řešení.

b) K následujícím slovům z textu uveďte jejich charakteristiku z hlediska slohových příznaků. Vybírejte ze škály: výraz neutrální, hovorový, nespisovný, expresivní.

fachman

branže

2. SYNTAX

1. Provedte syntaktickou analýzu následující věty jednoduché a její stavbu znázorněte náležitým plošným schématem (s údaji o každém větném členu a skladebních vztazích gramatických a sémantických).

Milan Hansík i další šikovní řemeslníci ovládající svoji profesi na víc než sto procent a mající všechny finesy své branže vychytané si mohou nechat říkat „mistře“ jen neformálně.

2. Znázorněte stavbu následujícího souvětí náležitým plošným schématem, v kterém budou údaje o jednotlivých větách (způsob připojení, větněčlenská funkce, sémantický vztah).

Příští rok by se snad mohli ti nejlepší zedníci, instalatéři, obkladači, ale i kadeřnice či automechanici a další dočkat toho, že by jim náležel po složení mistrovské zkoušky, pokud ji zvládnou, oficiální titul Mistr řemesla, který by mohl mít zkratku třeba MiŘ, ale Milan Pommer říká, že to je v této chvíli vedlejší.

3. Odůvodněte interpunkci v následujících případech:

a) *Jak odhadnout, že jste práci dali fachmanovi, a ne nešíkovi?*

b) *Když řeknete jméno Milan Hansík, má Roman Pommer, viceprezident Hospodářské komory ČR (HK) a šéf Cechu obkladačů, jasno.*

4. Vypište z prvního odstavce větu, v níž figuruje pozice sémantického participanta, kterého označujeme jako beneficent, podtrhněte ji a tuto sémantickou pozici definujte.

.....
Definice:

5. Zapište gramatickým větným vzorcem následující větu:

Je třeba zasadit se o udělení „řemeslnických doktorátů“.

GVV:

3. MORFOLOGIE

1. Určete slovnědruhovou platnost následujících slov v textu:
 - a) *branže*
 - b) *oficiální*
 - c) *neformálně*
 - d) *usiluje*
 - e) *pro*

2. Určete deklinační vzor níže uvedených podstatných jmen:
 - a) *řešení*
 - b) *system*
 - c) *Ukrajinec*

3. Určete třídu níže uvedených sloves:
 - a) *vyměnit*
 - b) *komplikovat*

4. Utvořte:
 - a) přechodník minulý činný pro ženský rod mn. č. od slovesa *uvést*
 - b) přechodník přítomný činný pro mužský rod j. č. od slovesa *vyrovnat*
 - c) přídělník trpný pro mužský rod j. č. od slovesa *nutit*
 - d) 2. osobu jednotného čísla rozkazovacího způsobu slovesa *zabránit*
 - e) podstatné jméno slovesné od slovesa *vybrat*

5. Uveďte latinský název pro 7. pád

6. Napište latinský název pro vid

7. Určete druh číslovky *osm*
8. Utvořte 2. pád množného čísla od podstatného jména *hřivna*
9. Utvořte 7. pád množného čísla od podstatného jména *zástupce*

4. LEXIKOLOGIE A TVOŘENÍ SLOV

1. K uvedeným slovům z textu napište jejich příslušné slovotvorné charakteristiky:

	<i>řemeslník</i>	<i>obkladač</i>
motivující slovo (fundující)		
společný slovotvorný základ		
slovotvorný formant (včetně hláskových alternací)		
slovotvorná kategorie		
onomaziologickorelační typ tvoření* * mutace, modifikace, transpozice		

2. Vypište z textu:

- a) toponymum
- b) chrématonymum
- c) antroponymum
- d) zkratku grafickou
- e) zkratku fonicko-grafickou
- f) zkratku vzniklou kombinací obou předchozích typů zkratk
- g) univbismus//univrbizát

3. Uveďte význam slova *glejt* na základě textu. Pokuste se uvést i jeho původní význam (např. v souvislosti s M. Janem Husem).

4. K následujícím slovům uveďte na základě jejich významu v textu jejich domácí jednoslovný významový ekvivalent.

fachman

branže

5. FONETIKA, FONOLOGIE A PRAVOPIS

1.	<p>a) Transkribujte (využijte pouze českou transkripční soustavu):</p> <p><i>Příští rok by se snad mohli zedníci či obkladači dočkat toho, že by jim náležel po složení mistrovské zkoušky, pokud ji zvládnou, oficiální titul Mistr řemesla.</i></p> <p>b) Vypište všechny příklonky</p> <p>c) Vypište 2 slova, v jejichž výslovnosti došlo k asimilaci znělosti. Tuto změnu popište.</p> <p>d) Podtrhněte slovo, v němž je slabikotvorné <i>r</i></p>
2.	<p>Určete prozodické jevy, které v češtině charakterizují následující jednotky řeči:</p> <p>Výpověď:</p>

	Takt
3.	<p>Označte nebo podtrhněte pouze správná tvrzení:</p> <p>a) Hranice morfému jsou vždy totožné s hranicí slabiky.</p> <p>b) Antikadence je v češtině typická pro zjišťovací otázky.</p> <p>c) Polokadence se realizuje mezi takty.</p> <p>d) Ve výpovědi <i>To jste mi neřekli, že Milan získal titul magistr. je spojka že předklonkou.</i></p> <p>e) Výslovnost slova <i>shoda</i> ve formě [zhoda] je spisovná.</p> <p>f) Příkladem asimilace artikulačního místa je výslovnost slova <i>lepší</i> [lepči:].</p> <p>g) Ve slově <i>konto</i> vyslovujeme zadopatrové <i>n</i>.</p> <p>h) Ve slově <i>džem</i> je vyslovované <i>ž</i> fonémem.</p> <p>i) Střídání <i>ú-o</i> ve slovech <i>hůl – hole</i> je příkladem kvalitativní alternace fonémů.</p> <p>j) V rámci kořenového morfému mohou při odvozování alternovat fonémy <i>ch – ž</i>.</p> <p>k) Fonetika není přírodovědná disciplína.</p>
4.	<p>Uveďte příklady slov s různými variantami fonémů <i>n, ř</i> (alofony):</p> <p><i>n</i>-</p> <p><i>ř</i>-</p> <p><i>č</i>-</p>
5	<p>Podtrhněte výpovědi, v nichž je pravopisná chyba:</p> <p>a) Cesta se vynula lesem.</p> <p>b) Pes, který štěká nekouše.</p> <p>c) Cesta z Břeclavi do Ostravy trvala dvě hodiny.</p> <p>d) Všichni se chovali velmi skromě.</p> <p>e) Stav se pro Novákovi a připomeň jim, aby nezapomněli koupit květiny.</p>

- f) Stůl se třemi nohama se viklal, a proto jsme ho podložili kouskem dřívka.
- g) Seděl na židli, která neměla opěradlo a koukal před sebe.
- h) Na pikanou si budou bezpochyby hrát hlavně děti, ale když se sejde dobrá parta odrostlejších, proč se nevrátit do dětských let?
- i) Seděl v místnosti plné koček, které se mu lísalý kolem nohou.
- j) Mladé lisky se proháněly po rybníce.
- k) Houpací koně se dětem líbily.
- l) Za energie jsme zaplatili o třetinu víc, než v uplynulém roce.
- m) 5 % roztok NaCl znamená, že v 100 dílech roztoku je 5 dílů NaCl a 95 dílů vody.
- n) Při cestě do Itálie jsme se seznámili s tamnější kulturou.
- o) Vymýcená část lesa byla oplocena a opětovně nově zalesněna.